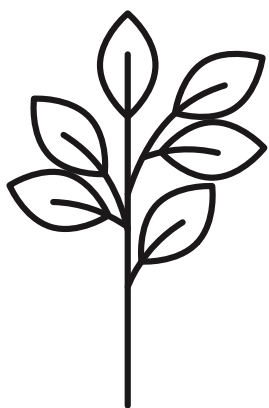

28 ЯНУАРИ 2020

ДЕБАТ ЗА ОСП 2021-2027 В СЪВЕТА НА ЕС

Координационна група за Новата ОСП

cap@mzh.government.bg

Министерство на земеделието,
храните и горите

Настоящият материал отразява дебата за ОСП в
законодателните органи на ЕС.

Законодателният пакет за Новия програмен
период не е приет.

Материалът е изготвен от Координационната
група за Новата ОСП.

СЪДЪРЖАНИЕ:

Дебатът във форматите на Съвета на ЕС, Хърватско председателство

17 ЯНУАРИ 2020

- Заседание на работна група Финансови и селскостопански въпроси

23 - 24 ЯНУАРИ

- Заседание на работна група Хоризонтални въпроси

20 ЯНУАРИ 2020

- Заседание на Специален комитет по селско стопанство

27 ЯНУАРИ 2020

- Съвет по земеделие и рибарство

РАБОТНА ГРУПА ПО ФИНАНСОВИ И СЕЛСКОСТОПАНСКИ ВЪПРОСИ

17 ЯНУАРИ 2020

ТЕМИ ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

Представяне на работната програма на Хърватското председателство.

Актуализация на изпълнението на **бюджета** за земеделие.

Представяне на Специален доклад № 23/2019 на Европейската сметна палата "Стабилизиране на доходите на земеделските стопани – необходимо е да се преодолеят слабото използване на инструментите и свръхкомпенсирането, въпреки наличието на широк набор от инструменти".

Представяне на информация от **Финландската** делегация от 46-тата Конференция на директорите на Разплащателните агенции, проведена в периода 11-14 ноември 2019г. в Хелзинки.

На заседанието на Работната група по финансови селскостопански въпроси (**АГРИФИН**), което се проведе на 17.01.2020 г. бяха представени програмата и приоритетите на Хърватското председателство за следващите шест месеца, както и състоянието на преговорния процес.

На заседанието беше представен подробно и Специален доклад №23/2019 на Европейската сметна палата „Стабилизиране на **доходите** на земеделските стопани – необходимо е да се преодолеят слабото използване на инструментите и свръхкомпенсирането, въпреки наличието на широк набор от инструменти“.

Мотото на Председателството е „Силна Европа в свят на предизвикателства“. Председателството акцентира върху основните си приоритети:

1. Европа, която се развива – постигане на устойчив и приобщаващ интерес на ЕС;
2. Европа, която свързва – подпомагане на политики, чрез образование, култура и спорт – приобщаване;
3. Европа, която защитава – развитие на ЕС, като свобода и общи ценности;
4. Европа с въздействие – предотвратяване на конфликти на инциденти свързани с тероризъм и миграция .

Хърватското председателство представи приоритетите си за ОСП, като изрази ясно намерение да приключи работата по Регламента за преходните правила. Председателството планира разглеждането на три пакета документи: Законодателни документи; Доклади на ЕСП и Хоризонталния регламент – продължаване на работата на предишните председателства. По отношение на бъдещата работа Председателството планира провеждането на ежемесечни заседания на министрите и организиране на редовни заседания на СКСС. Работата в Работна група АГРИФИН ще бъде организирана в следните заседания: 12 март; 2 април; 14 май; 16 юни. На първото заседание под Хърватското председателство беше представен и Специален доклад на Европейската сметна палата „Стабилизиране на доходите на земеделските стопани“. Европейската сметна палата (ЕСП) разглежда изчерпателността и последователността на предоставените инструменти на ЕС за предотвратяване и управление на рискове и кризи, както и дали инструментите за управление на рискове и преодоляване на кризи са приложени ефективно и дали са постигнати желаните резултати. В доклада си ЕСП посочва, че ОСП предоставя изчерпателен набор от инструменти за повишаване на устойчивостта на земеделските стопани, като отбелязва, че директните плащания оказват значително въздействие върху стабилизирането на доходите на някои земеделски стопани.

ОПИСАНИЕ НА ЕЛЕМЕНТИТЕ ЗА ОБСЪЖДАНЕ И РЕЗУЛТАТИ

Европейската сметна палата отбелязва, че ОСП включва превантивни инструменти, които да помогнат земеделските стопани да повишат своята устойчивост, като данните показват, че тяхното въздействие върху поведението на земеделските стопани е ограничено. В доклада си ЕСП отправя и някои препоръки към Комисията за приложението на политиката: Насърчаване на земеделските стопани за по-добра подготовка за кризи; По-добро планиране и мониторинг на подпомагането за застраховане; Прецизиране на критериите за предприемане и прекратяване на извънредни мерки и тяхното съчетаване с други инструменти и Коригиране на обезщетението за операции по изтегляне от пазара.

СПЕЦИАЛЕН КОМИТЕТ ПО СЕЛСКО СТОПАНСТВО

20 ЯНУАРИ 2020

ТЕМИ ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

Предложението за
Регламент относно
преходни правила за
ОСП;

Представяне на
Европейския зелен
пакт

На 20 януари 2020 г. се проведе заседание на **Специалния комитет по селско стопанство**, което е и първото от шестмесечната програма на Хърватското председателство на Съвета на ЕС. В дневния ред бяха включени и обсъдени:

- работната шестмесечна програма на председателството;
- предложението за Регламент относно переходни правила за ОСП;
- представяне на Европейския зелен пакт и свързаните с това селскостопански въпроси.

Работната шестмесечна програма на **Хърватското председателство** включва продължаване на напредъка по пакета от регламенти свързани с реформата на ОСП, а приоритет ще бъде поставен на предложението за Регламент относно переходни правила за ОСП.

Целта на предложението за т.нар. **преходен регламент** е да се осигури непрекъснатост на подкрепата по ОСП за фермерите през 2021 г., тъй като е ясно от настоящия етап на преговорите по Многогодишната финансова рамка (МФР) и реформата на ОСП, че новите Стратегически планове няма да могат да се прилагат от **1 януари 2021 г.** В тази връзка Хърватското председателство възнамерява да постигне съгласие по позицията на Съвета най-късно до месец **март 2020 г.**, което да позволи своевременно започване на преговори с ЕП за приемане на предложението възможно най-бързо, преди началото на 2021 г. Тази идея беше приветствана от повечето държави. Сегашният ход на преговорния процес дава основание да се счита, че **новия програмен период** ще се прилага от първи януари 2022 г. Повечето държави подкрепят предложението на председателството в преходния регламент да не бъдат включвани нови инструменти и други значителни промени в правилата за прилагане на ОСП от стария период. Към момента се постига съгласие за принципа "**плащане по старите правила с новия бюджет**".

Следва да се отбележи, че не беше постигнато единодушие по въпроса за продължителността на преходния период. Въпреки амбициозния подход на предателството за започване и **приключване на преговорите** с ЕП, финансовите аспекти в регламента, свързани с МФР, ще останат в скоби до официалното решение за нов бюджет на ЕС. До месец **март**, редица въпроси следва да намерят своите отговори и по специално: условията за удължаване на Програмите за развитие на селските райони, продължителността на агроекологичните ангажменти и продължаването на оперативните програми на организациите на производители в сектора на плодовете и зеленчуците, както и включването на възможността за прилагане на **преходната национална помощ**. Министрите на земеделието на страните членки ще имат възможност да представят националните позиции на държавите си на заседание на Съвета.

Основен акцент и приоритет в работната програма на Хърватското председателство ще бъде поставен върху **фамилния модел на земеделски стопанства**.

В рамките на заседанието на Специалния комитет по селско стопанство ЕК направи общо представяне на **Европейския зелен пакт** и свързаните с това селскостопански въпроси. Подчертано беше, че темата за новия зелен пакт е изведена на първо място от всички нови шест политически приоритета на новата ЕК. Новият пакт е не само амбиция, но ще представлява цялостен нов модел на устойчив растеж на Европа през следващите няколко десетилетия. Основната цел е чрез него Европа да постигне устойчиво икономическо развитие, което е неутрално към климата **до 2050 г.** Поставят се цели и за драстично намалена зависимост от ресурси, за намаление на вредни емисии в атмосферата с постъпателен ход, както и намаление с най-малко **50 % на въглеродните емисии до 2030 г.** и до **нулеви през 2050 г.** Ангажмента за трансформация трябва да обхване всички действащи оператори от икономиката на държавите, а всяка общностна политика следва да има **своя принос** към постигане на целите, заложиени в пакта. Европейският съюз се ангажира да стане първият **климатично неутрален блок** в света до 2050 г. Несъмнено това ще изисква значителни инвестиции от ЕС, от националния публичен сектор, както и от частния сектор.

За да се отговори на това предизвикателство, е изготвен **Европейски инвестиционен план** за новата зелена сделка. Инвестиционният план за устойчива Европа (и включеният в него Механизъм за справедлив преход) ще мобилизира публичните инвестиции и ще спомогне за отключване на частни средства чрез финансови инструменти на ЕС, по-специално "InvestEU" от порядъка на 1 трилион евро.

Новата **зелена сделка**, освен че включва конкретни ангажименти за намаляване на вредните емисии от земеделието, ще включва и редица преки ангажименти за европейския земеделски сектор, които ще бъдат допълнително ясно формулирани в новата стратегия на ЕС за защита на биоразнообразието до **2030 г.** и стратегията за устойчива хранителна верига на ЕС, наречена от „**От фермата до трапезата**“, включваща шест приоритета:

- да допринесе за програмата на Европа за изменението на климата;
- да допринесе за усилията за опазване на околната среда (свързване със стратегията за **нулево замърсяване** и стратегията за кръгова икономика);
- опазване на биоразнообразието (допринесе за постигане на целите на новата актуализирана Стратегия за биоразнообразие на ЕС до **2030 г.**);
- да насърчава устойчивото потребление на храни;
- да насърчава осигуряването на достъпна и здравословна храна за всички;
- да води до подобряване на положението на фермерите в хранителната верига.

По време на представянето на стратегията "**From farm to fork**" стана ясно, че приоритет ще бъде поставен и към намалена употреба на **препарати** за растителна защита и торове в земеделието, а всички ангажименти, касаещи земеделието от новия зелен пакт следва да имат отражение в Стратегическия план за ОСП на страната.

ЕК отбелязва, че при разработване на **Стратегическите планове** всички тези приоритети следва да бъдат взети предвид от държавите. На този етап не е ясно какви цели и индикатори ще бъдат заложили, както и процеса и критериите за оценка. Държавите изразиха готовност за **сътрудничество**, но подчертаха, че допълнително представените ангажименти са пряко свързани с осигуряването на адекватни нива на финансиране.

**РАБОТНА
ГРУПА „ХОРИЗОНТАЛНИ
СЕЛСКОСТОПАНСКИ
ВЪПРОСИ“
23-24 ЯНУАРИ 2020**

**Регламент относно
стратегическите
планове, Преходен
регламент**

Проведеното заседание е структурирано в две части:

- Единен процент или фиксирана сума за интервенциите, свързани с **околната среда и климата**.

Предложението е за постигане на по-голяма амбиция по отношение на опазване на околната среда, като същевременно се предостави на държавите членки увеличена гъвкавост. Преди няколко заседания финландското председателство предложи минимума от **30% от разходите**, свързани с околната среда и климата по ЕЗФРСР, да се замени с **единен процент** или фиксирана сума от целия бюджет на стратегическия план за ОСП.

- Техническо обсъждане на Регламент за установяване на преходни разпоредби за подкрепа на ЕЗФРСР и ЕФГЗ през 2021 г.

**ОПИСАНИЕ НА
ЕЛЕМЕНТИТЕ ЗА
ОБСЪЖДАНЕ**

На първото заседание на Работната група под председателството на **Хърватия** продължи техническата дискусия по предложението на финландското председателство да се замени минимума от 30% от разходите, свързани с околна среда и климат по ЕЗФРСР, с **единен процент** или фиксирана сума от целия бюджет на стратегическия план на ОСП. Това предложение беше направено във връзка с необходимостта от постигане на **по-високи** амбиции за опазване на околната среда, като същевременно се предостави на държавите членки увеличена гъвкавост.

Председателството предложи да се обсъди списък с интервенциите, които трябва да бъдат включени при изчисляването на единния процент или фиксираната сума. Предложени бяха два подхода: **Кратък списък** само с онези интервенции, които пряко и изключително допринасят за постигането на специфичните цели, свързани с околната среда и климата или **разширен списък**, включващ и интервенции, които не допринасят изцяло за целите, свързани с околната среда и климата. По отношение на източниците на финансиране, които трябва да се вземат предвид при изчисляването на единния процент или фиксираната сума, председателството предложи да се обсъди дали да се включат всички публични разходи- ЕФГЗ, ЕЗФРСР и национално съфинансиране или да се вземе предвид само приноса на ЕС (т.е. само ЕФГЗ и ЕЗФРСР), без националното съфинансиране.

По отношение на разпоредбите в **Преходния Регламент** не беше представено предложение на Хърватското председателство, но на заседанието бяха дискутирани следните теми:

- Удължаване на **програмите за развитие на селските райони** през 2021 г. с акцент върху крайния срок за уведомяване, условията и критериите за удължаване и подхода „всичко или нищо“;
- Необходима корекция на **Споразумението за партньорство** в случай на удължени програми за развитие на селските райони;
- Водено от общностите местно развитие (ЛИДЕР);
- Допустимост на разходите за развитие на селските райони в периода на стратегическия план на ОСП;
- Съкращаване на многогодишните ангажименти в развитието на селските райони;
- Директни плащания с акцент върху вътрешната конвергенция при правата за плащане, резерва за права за плащане, преходната национална помощ;

По въпроса за **единния процент** или фиксирана сума за интервенциите, свързани с околната среда и климата България подкрепя предложението на председателството да бъдат отчитани и плащанията за основно подпомагане на доходите за устойчивост по Първи стълб на ОСП. Площите, обект на това плащане, изпълняват изискванията на условността, което е аргумент, че те носят екологичен принос.

По **Преходния регламент** България настоява да залегне и разпоредба, позволяваща **продължаването на преходната национална помощ**, с аргумента, че нейното спиране ще доведе до драстичен рязък спад на доходите на земеделските стопани, които в момента получават този вид подпомагане.

ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОВЕДЕНИТЕ ДИСКУСИИ

По отношение на единния процент или фиксирана сума за интервенциите, свързани с околната среда и климата България подкрепи подхода за **разширен** списък на интервенциите, като в приноса за околна среда и климат да бъдат отчитани и плащанията за основно подпомагане на доходите за устойчивост по Първи стълб на ОСП, тъй като площите, обект на това плащане, изпълняват изискванията на **условността**, което е аргумент, че те носят екологичен принос. Една част от делегациите подкрепиха **кратък** списък на интервенциите, които пряко допринасят за постигане на целите за околна среда и климат, докато други предложиха списъкът да бъде разширен с интервенции, които не допринасят изцяло за постигането на тези цели. По отношение на източниците на финансиране държавите членки изразиха различни мнения, като част от тях подкрепиха подхода за включване на европейските фондове и националното съфинансиране.

Други се застъпиха за приноса единствено на фондовете от ЕС, без националното съфинансиране, с аргумента, че по този начин ще се отчете приносът на ЕС към постигането на целите, свързани с околната среда и климата. На въпроса на председателството дали са необходими допълнителни правила повечето държави-членки бяха против с аргумента, че те ще доведат до по-голяма **административна тежест**. Няколко делегации заявиха, че е необходима разпоредба, от която да е видно, че приносът към амбицията за околна среда и климат произхожда от двата стълба – първи и втори. По отношение на метода за наблюдение на постигането на **единния** процент или фиксираната сума повечето делегации подкрепиха подхода делът на **разходите** по Стратегическия план на ОСП, допринасящ за постигане на амбицията за околна среда и климат, да се наблюдава чрез информацията, предоставена в Годишния доклад за изпълнението. Няколко делегации наложиха проучвателна резерва.

По отношение на **Преходния регламент** България, подкрепена от Полша, Чешката република и Унгария, още веднъж постави въпроса за **запазване на Преходната национална помощ** през преходния период, отчитайки нейната важност за секторите, които се подпомагат с този вид подкрепа.

От гледна точка на развитието на селските райони повечето държави-членки изразиха притеснения относно 10-дневния уведомителен срок, който считат за прекалено кратък и настояха да бъде удължен. В тази връзка ЕК потвърди, че разписаните 10 дни в Проекта на регламент са само за уведомяване. Те не включват изготвянето на нотификация от ДЧ. ЕК допълни, че не е нужно да са точно 10 дни, но следва да има определен срок. Представителите на ЕК уточниха, че след това следват другите стъпки, а именно да се изготви Делегиран акт от службите на ЕК. Тогава следва да се представят проектите на изменения на Програмите, с които ЕК ще се запознае и съответно ще приеме или отхвърли.

Очаквано развитие:

На следващото заседание на работната група ще се обсъжда предложението на Хърватското председателство за Преходен регламент.

**СЪВЕТ ПО ЗЕМЕДЕЛИЕ И
РИБАРСТВО**
27 ЯНУАРИ 2020

В дневния ред е включена точка, отнасяща се до Доклад за напредъка по дебата за ОСП, изготвен от Финландското председателство, което приключи своята работа през декември.

**Новата ОСП
след 2020 г.
Дебати в Съвета
на Европейския
съюз и доклад за
напредъка**

На 27 януари 2020 г. се проведе заседание на Съвета по земеделие и рибарство на ЕС. В дневния ред беше включено представяне на новия **зелен пакт** на ЕС и приноса на ОСП за постигане на целите, заложиени в него. Беше проведено обсъждане на регламента с преходните правила за прилагане на ОСП – от стария към новия програмен период.

Новият зелен пакт на ЕС е един от най-важните приоритети от работната програма на новата **ЕК** и представлява цялостна нова стратегия за устойчив растеж, който цели да постигне от една страна неутрална към климата икономика до **2050 г.**, и също така да допринесе за нови устойчиви икономически модели на управление, ефективно използване на ресурсите, по-ниски нива на замърсяване на околна среда и др. Всяка една политика на ЕС трябва да допринесе за постигане на тези цели, както и по отношение на включените в него **специфични** такива:

- Завишена климатична амбиция на политиките на ЕС
- Чиста, достъпна и сигурна енергия
- Производствена стратегия за чиста и кръгова икономика
- Устойчива и интелигентна мобилност
- Съхраняване и защита на биоразнообразието
- Стратегия за хранителна верига на ЕС – „От фермата до трапезата“
- Устойчивост във всички политики на ЕС

Конкретно ОСП може да допринесе за всички заложиени цели в зеления пакт, но специфичният ѝ принос ще се изразява в новата по-висока екологична амбиция (нова зелена архитектура), съхраняване на биоразнообразието (вкл. стратегия за управление на горите), както и предстоящата нова стратегия на ЕС за устойчива хранителна верига, наречена: „**От фермата до трапезата**“, която ще представлява цялостен нов модел за производство, проследяване, контрол и намаляване на

вредното въздействие на селското стопанство върху климата (напр. намалени нива на пестициди и торове). Очаква се ЕК да представи тази нова стратегия през **първата половина на 2020 г.** Всяка една политика на ЕС ще има конкретен принос за постигане на целите, а ЕК предлага нов механизъм за финансова подкрепа на държавите. Държавите членки подкрепиха амбицията на ЕК за постигане на целите от новия зелен пакт, но подчертаха, че редица въпроси следва да бъдат прецизирани, по-специално механизмът за финансиране (все още липсва решение по МФР), както и отражението върху текущата подготовка на оперативните планове от новата ОСП. Изразени бяха опасения по отношение на разписване на нови индикатори за напредъка и ангажименти, както и цялостния модел за оценка на приноса на ОСП към климата. ЕК подчерта, че тази дискусия ще бъде проведен след представяне на новите стратегии на ЕС, имащи отношение към земеделието, но при всички случаи новите стратегически планове следва да бъдат съгласувани с новата стратегическа рамка.

По отношение на предложението на ЕК за Регламент относно **преходните правила** на ОСП стана ясно, че към момента преходният период ще обхваща 2021 г. Хърватското председателство възнамерява да постигне **бързо** споразумение в Съвета по него, което да даде правна и финансова сигурност, за да няма прекъсване на плащанията към фермерите. Техническите въпроси за плащанията от втори стълб на ОСП са многобройни. Основният принцип, който председателството ще се стреми да наложи, е през преходния период **плащанията от новия бюджет да бъдат по старите правила.** Повечето държави настояха, наборът от инструменти за подкрепа да не бъде променян в преходния период. В тази връзка, България и другите държави-членки, прилагащи схемата за **преходна национална помощ** настояха за нейното запазване. Държавите като цяло остават разделени по въпроса и по отношение на продължителността на преходния период, като някои от тях настояха за двугодишен преходен период.

